

UOT: 821(=512.1)

Nurlanə Mustafayeva*

ANAR YARADICILIĞI TÜRKİYƏ ƏDƏBİ MÜHİTİ KONTEKSTİNDƏ

Açar sözlər: Anar yaradıcılığı, Türkiyə, ədəbi mühit, araşdırma, kontekst

Key words: Anar's creative work, Turkey, literary environment, research, context

Ключевые слова: творчество Анара, Турция, литературная среда, исследование, контекст

Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatı və onun problemləri Türkiyə ədəbiyyatşünaslığında geniş şəkildə araşdırılmışdır. Çağdaş ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndələri Bəxtiyar Vahabzadə, İsa Hüseynov, Yusif Səmədoğlu, Məmməd Araz, Elçin, Çingiz Abdullayev, Ramiz Rövşən, Məmməd İsmayıl və onlarla başqa müasir şair və yazıçıların yaradıcılığı ayrı-ayrı problemlər üzrə təhlil edilmiş, onlarla bağlı məqalə və monoqrafiyalar yazılmışdır. Çağdaş ədəbiyyatımız haqqında yazılan məqalə və tədqiqatlar digər dövr və mərhələlərdən fərqli olaraq çoxluq təşkil edir. Bu vəziyyət son dövrlərdə iki xalqın ədəbiyyatının müasir əlaqələr müstəvisində intensiv xarakter almasından irəli gəlir. Eyni zamanda çağdaş texnologiyanın inkişafı nəticəsində əlaqələrin inkişafı, şəxsi münasibətlərin formalaşması kontekstində də bu əlaqələr inkişaf etdirilmişdir. Türkiyənin ayrı-ayrı şəhərlərində müxtəlif dərgi və nəşriyyatlarında həm Azərbaycan yazarlarının əsərləri çap olunmuş, həm də bu əsərlər haqqında geniş tədqiqatlar aparılmışdır. Hər iki ölkədə təşkil olunan beynəlxalq simpoziumlarda da qarşılıqlı tədqiqatlara geniş yer verilmişdir.

Türkiyədə tanınan və əsərləri müntəzəm olaraq dərc edilən yazarlardan biri də altmışıncıların görkəmli nümayəndəsi olan yazıçı, dramaturq Anardır. Məsələ burasındadır ki, Anarın Türkiyədə tanınmasının və haqqında tədqiqatlar aparılmasının tarixi yalnız bu günlə bağlı deyildir. Hələ Sovet dönməsində, sərhədlərin bağlı olduğu bir zamanda yazıçının yaradıcılığı Türkiyədə yaxından izlənilirdi. 90-cı illərdə yazıçının bir müddət Türkiyədə Memar Sinan Universitetində işləməsi və "Otel otağı" romanını Türkiyəyə əlaqələndirməsi də yazıçını bu ölkədə kifayət qədər tanıtmışdı. Nəticə etibarilə Türkiyə ədəbiyyatşünaslığında çağdaş Azərbaycan yazarlarından Anar haqqında daha çox tədqiqatlar aparılmış, məqalə və monoqrafiyalar yazılmışdır. Özü də bu araşdırmalar Sovet dönməsindən başlayaraq aparılmış, yazıçının yaradıcılığına lazımi dəyər verilmişdir. Yazıçı haqqında hələ sovet dövründə türk oxuculara ilk məlumat verənlərdən biri Fakir Baykurt olmuşdur. Onun "Anar haqda" adlı məqaləsində yazıçı ilə bağlı "Yeni gün" qəzetində ümumi məlumat verilmişdir [1]. Elə həmin il Çukurkavaklı Bayram Kamalın "Azərbaycan Edebiyatının Ünlü Yazarı Anarla Bir Konuşma" [2] məqaləsində də yazıçının yaradıcılığı və həyatı haqqında məlumat verilmişdi. Bundan sonra mütəmadi olaraq Türkiyə ədəbi mühitində yazıçının yaradıcılığına müraciət edilir, yeni çıxan əsərləri ilə bağlı informativ məlumatlar verilir. Bilgə Ercilasun [3], Yusif Gədəikli [4], Gəncosmanoğlu Yıldırım [5] və başqalarının məqalələrində yazıçının yaradıcılığına hər dəfə yeni prizmadan baxılır, Azərbaycan bədii nəsrinin çağdaş nümayəndələri arasında çox dəyərli yazıçı olaraq təqdim edilirdi. Sovet dövründə diqqətçəkən məqamlardan biri yazıçının "Dədə Qorqud" ssenarisinin Türkiyə yazarları tərəfindən yüksək qiymətləndirilməsidir. Sevinc Çokumun məqaləsində filmin ssenarisi təh-

* Azərbaycan Dillər Universiteti. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru. E-mail: nurlana.gasimli@gmail.com

lil edilir, Anarın yaratdığı Dədə Qorqud obrazı təqdirəlayiq hesab olunurdu. Artıq bu gün Anarın əsərləri həm Türkiyədə dəfələrlə nəşr edilmiş, həm də haqqında çoxlu məqalələr yazılmışdır. Gəncosmanoğlu Yıldırım [5] və Sevinc Çokumun məqalələrində bu problem geniş şəkildə işıqlandırılmışdır. Yazıçı, dramaturq Anar haqqında Türkiyədə yazılan məqalələri araşdırmaq geniş tədqiqat əsərinin mövzusu olduğu üçün biz məqalədə yalnız Anar yaradıcılığına türk tədqiqatçılarının baxışının bəzi məqamlarına toxunmaq istəyirik. Bu cəhətdən "Kardeş Kalemler" aylıq Avrasiya Ədəbiyyat dərgisinin yazıçının həyat və yaradıcılığına geniş yer ayırmasını xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Dərgidə yazıçının həyat və yaradıcılığı haqqında müxtəlif vaxtlarda dərc edilən məqalələrlə yanaşı, xüsusi bir sayı da onun yaradıcılığına həsr edilmişdir. Burada Anarın ömür yolu, yaradıcılığı və ayrı-ayrı əsərləri ilə bağlı məqalələr dərc edilmişdir. Fikrət Türkmənin "Küçük Denizden Bir Büyük İsim: Anar" məqaləsində yeni nəsrin görkəmli nümayəndəsi Anarın yaradıcılığı yeni baxış bucağından təhlil olunur. Anar yaradıcılığının sosrealizm çərçivəsindən kənara çıxdığına diqqət çəkən tədqiqatçı bu kənaraçıxmanın səbəblərini doğru müəyyənləşdirərək yazır: "Yazarın ədəbiyyat sahəsindəki uğurunda sənətkar şəxsiyyəti ilə birlikdə sahib olduğu təhlil qabiliyyəti çox vacib faktordur. Ancaq bizə görə, onun yaxın dövr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələri arasında göstərilməsinin başlıca səbəblərindən biri yazıçının əsərlərində hiss və düşüncələri, ümid və həyəcanları, qıscacası özünəməxsus təsvirləri ilə insan şəxsiyyətini sənətin mərkəzinə daşmasıdır" [6, s.15]. Anarın "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi", "Əlaqə", "Ağ liman", "Macal", "Otel otağı" və s. əsərlərinin Azərbaycan bədii nəsrindəki yerini düzgün müəyyənləşdirən tədqiqatçı "Yaxşı padşahın nağılı" hekayəsinin də sətiraltı mənalarının sosrealizm çərçivəsindən kənara çıxmasını yüksək qiymətləndirir.

Ayşə Atayın "Utopik ve Distopik Düşüncələr Bağlamında Anarın "Ak Koç, Kara Koç" əsəri təhlil edilir. Məlumdur ki, Anarın bu əsəri Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında da kifayət qədər araşdırılmışdır. Əsərin müstəqillik dövründə Azərbaycanın keçmiş və gələcəyini birləşdirən bir əsər olaraq yazılması, yazıçının vaxtilə "Əlaqə" povestindəki üsluba yenidən qayıtması ilə şərtlənmişdir. Yazıçı əsərində hətta postmodern üslubdan istifadə edərək yeni nəsr texnologiyasına da müraciət etmişdir. Romanın strukturunda ən məşhur nağıllarımızdan biri "Məlikməmmədin nağılı"nda olduğu kimi, işıqlı və qaranlıq dünyanın təsvir edilməsi, ağ qoç-qara qoçun əks tərəfləri təmsil etməsi xalqın tarixi taleyini təsvir etmək üçün ən yaxşı vasitə olmuşdur. Yazıçının romanın əvvəlində əsəri "utopik və antiutopik nağıllar" kimi səciyyələndirməsinin əsasında da məhz bu amil dayanmışdır. Bu cəhətdən, Ayşə Atay "Ağ qoç, qara qoç" romanını Tomas Kompanellanın "Günəş ölkəsi", Frensis Bekonun "Yeni Atlantis", İsmayıl Qaspiralının "Darürrahat müsəlmanları", Ziya Göyölpın "Qızıl alma" şeirləri, Pəyami Safanın "Tənhayıq" romanında adı keçən "Sumeranya" kimi xəyalla gerçəkliyin birləşdiyi məkanlarla müqayisə edir. Əlbəttə, ola bilsin ki, bu əsərlər arasında müəyyən səsləşmələr vardır. Ancaq Anar əsərində hadisələri utopik və antiutopik ənənə müstəvisində sintez edərək paralel zamanlarda və məkanlarda baş verən hadisələri qələmə almışdır. Sovet imperiyasının süqutundan sonra Azərbaycanın tarixi şəraiti də məhz belə bir zamanda keçmiş ilə gələcəyini birləşdirmək zərurətindən irəli gəlmişdir. Tədqiqatçı Ayşə Atay da əsərin əsas ideyasını doğru şəkildə izah etmişdir. Belə ki, əsərdəki Xeyir-Şər qarşıdurmasının nəticəsində Məlikin başına gələn hadisələrin utopik-antiutopik məkanlarda baş verməsi onu belə bir qənaətə gətirmişdir: "Bu ilk hekayədə Azərbaycan siyasi, sosial və iqtisadi problemlərini həll etmiş, çağdaş ölkələr səviyyəsində, sülh və əmin-amanlıq içində yaşayan bir ölkədir. Adam başına düşən milli gəlirin min dollar olduğu ölkədə təhsil, səhiyyə kimi xidmətlər dövlət tərəfindən ödənilməkdədir. Məclisdəki iki sağ, iki sol, bir də mərkəzi partiya mövcuddur. Mərkəz partiyası ilə müstəqil millət vəkillərinin qurduğu koalisiya hökumət iqtidardadır. Tarixi torpaqlarının bütövlüyünü saxlamış, bütün sosial, iqtisadi və ideoloji məsələlərini həll etmiş Azərbaycanda siyasət, insanlar üçün adətən idmanla maraqlanmaq, pul, ya da kəpənək kolleksiyası toplamaq kimi bir şeydir" [6, s.35].

Yazıçının təsvir etdiyi bu məkanın incəlikləri də Azərbaycanın bu günü ilə səsləşir; yəni yazıçı əslində Azərbaycanı belə görmək istəyir. Burada insanların yaşayış tərzini texnologiya asanlaş-

dırmışdır. Başqa bir tərəfdən ölkədə ədəbi-mədəni hadisələrin inkişafında müəyyən canlanma vardır; Qobustanda üç ildən bir Dədə Qorqud törənləri, Muğanda iki ildən bir Koroğlu idman yarışları, Gəncədə Nizami günləri, Əshabi-Kəhfdə Qafqazda islam mövzusunda elmi konfrans, Dərbənddə Narınqala açıq hava teatrında tarixi oyunlar festivalı, Qazaxda Molla Pənah Vaqif və Səməd Vurğun günləri, Şuşada Vaqif, Natəvan və Cabbar Qaryağdıoğlu şeir və musiqi tədbirləri keçirilir. Bütün bunlar tədqiqatçının fikrincə, Azərbaycanın siyasi, ədəbi-mədəni sahələrdə çoxsəsliliyin ifadəsi kimi təsvir olunur. M.Ə.Rəsulzadənin "Bir kərə yüksələn bayraq, bir daha enməz!" fikrinin heç vaxt silinməyəcək bir yerə həkk olunması da Azərbaycanın yeni bir məkan və zaman kontekstini ifadə edir. Tədqiqatçı əsəri çox doğru olaraq utopik-antiutopik müstəvidən təhlil edir, yazıcının gəldiyi qənaətləri doğru mövqedən qiymətləndirir. Əsərdə Azərbaycanın işıqlı təsvir olunması milli iradənin gücü kimi dəyərləndirilir. Anarın əsərdə müəyyən simvollarından da istifadə etdiyi tədqiqatçı tərəfindən diqqətə çatdırılır: "Anar, Azərbaycan cəmiyyətinin mövcudiyətini müstəqillik və məsuliyyətli hissələri ilə qidalanan çinar motivində simvolizə etmişdir. Müstəqillik meydanının mərkəzinə Şeyx Səfi xalçasının böyüdülmüş modelinin təsvir edildiyini söyləyir, bulvarda olan Xan Çinarından bəhs edir. Azərbaycan müstəqilliyinin beşiyi olan Gəncədən gətirilmiş yüzillik ağacın yanına əkilən körpə ağacları da diqqətə çatdırır. Müstəqillik və Məsuliyyətlik çinarları olaraq tanınan bu körpə ağac, Azərbaycanın rəmzi olan Xan çinarının kölgəsi altında bir gün onunla yarışa biləcək qədər böyükdür" [6, s.36].

Maraqlıdır ki, Azərbaycan ədəbi tənqidi də Anarın "Ağ qoç, qara qoç" romanını qiymətləndirərəkən simvollarından istifadə etdiyini qeyd edir. Bu isə o deməkdir ki, əsərin dəyərləndirilməsində müəyyən baxış yaxınlıqları mövcuddur. Tənqidçi Əsəd Cahangirə görə, "Məlikməmməd nağılı" ilə Anarın "Ağ qoç, qara qoç" əsəri arasındakı səsləşmələrə nəzər yetirərkən, üçüncü plan kimi predmet-simvolları müraciət edilir. Anarın qəhrəmanı Məlik də finalda döyüşə-döyüşə ona tərəf gələn qoçları itə oxşadır və bununla bəlkə də Simurq quşunun xilaskarlıq missiyasına açıq-aşkar inamsızlıq, bir qədər də dərinə getsək, ironiya ilə yanaşır. Bununla yazıçı nağılı heç də inkar etmək istəmir, ona yeni yozum vermək məqsədi güdür. Tənqidçi yazır: "Simurq ilahi müstəvi, batini nağıl qatı, ağ qoç, qara qoç isə işığı və qaranlığı özündə birləşdirən real, dünyəvi zahiri müstəvidir. Anar antiutopik məkandan utopik dünyaya çıxış problemini nəinki ağ qoç, qara qoç, hətta birmənalı şəkildə ağ qoç, qara qoç, yəni sırf real dünya müstəvisində görür. Bizə elə gəlir ki, nağıl qəhrəmanından fərqli olaraq əsərin qəhrəmanının işıqlı dünyaya çıxma bilməməsinin başlıca səbəbi də budur" [7, s.166].

Ayşə Atayın əsəri təhlil etməsində maraqlı məqamlardan biri də romandakı ironiya və satirik üslubun müəyyən məqamlarda üzə çıxması və ondan müəyyən mənada istifadə edilməsi fikrini irəli sürməsidir. Tədqiqatçı doğru qeyd edir ki, yazıcının Cəlil Məmmədquluzadəyə bənzəyən satirik üslubu bu əsərdə özünü hiss etdirir. Burada müəyyən qədər həqiqət olsa da, lakin qeyd etməliyik ki, bu üslub roman boyu işlənmir, yalnız müəyyən məqamlarda təzahür edib, sonradan yox olur.

Ayşə Atayın Anarla bağlı araşdırmaları sistemli və mütəmadi xarakter almış, eyni zamanda bütün yaradıcılığını əhatə etmişdir. Tədqiqatçı Anar yaradıcılığı ilə bağlı Azərbaycanda aparılan araşdırmaları da öyrənmiş, ən kiçik məqalədən tutmuş monoqrafiyaya qədər tədqiqat zamanı istifadə və istinadlar etmişdir. Ayşə Atayın tədqiqatı boyu Sabir Bəşirovun "Anar" (1994), Nurlana Əliyevanın "Anar; şəxsiyyət və sənətkar" (1999), Sona Xəyalın "Anlanılmamaq dərdi" (2003), Rahid Uluselin "Qlobal düşüncə məkanında Azərbaycan ədəbiyyatı Anar yaradıcılığı ilə" (2000) və s. kitab və monoqrafiyalardan da istifadə etməsi onu daha da dolğun etmişdir. "Şiirlerle Anar" məqaləsində Anar yaradıcılığının Azərbaycanda çox az araşdırılmış bir problemi tədqiq edir. Məlumdur ki, Anarın şeir yaradıcılığı nəsr yaradıcılığı qədər zəngin deyil. Lakin yazıcının valideynlərinin şair olması onun şeirə olan marağını yaradıcılığında özünü büruzə verir. 60-cı illərdə yazıcının poeziya nümunələri olduğu üçün tədqiqatçı bu məsələyə də müraciət etmişdir. Bundan başqa, mənsur şeirlərinin olması da onun şeir yaradıcılığında xəbər verirdi. Anarın Robindranat Taqor, Aleksandr Blok, Vladimir Mayakovski, Sergey Yesenin, Boris Pasternak kimi məşhur şairlərin bir çox şeirlərini Azərbaycan dilinə tərcümə etməsi onun şeir yaradıcılığını şərtləndirmiş olur. Yazıcının bir çox

poetik parçalarına mahnıların bəstələnməsi şairlik istedadının olduğunu ifadə edir. Onun toplayıb, tərtib edib və nəşr etdirdiyi "Min beş yüz ilin Oğuz şeiri" antologiyası da yazıçının şeirə olan marağından irəli gəlir. Nəzərə alsaq ki, Anarın bəzi əsərlərində, xüsusilə dram əsərlərində bəzi şeir parçaları da verilmişdir, o zaman Anarın şeir yaradıcılığı haqqında müəyyən təsəvvür yaranmış olur. Yazıçının "Şəhidlər dağı" (1995) kitabında orijinal şeirləri və tərcümələrinin dərc edilməsi poeziyanın onun yaradıcılığında müəyyən yer tutmasının ən qabarıq nümunəsidir. İkinci kitabı "Şeir yazmaq bir həvədi" (2007) isə bu istiqamətin onun yaradıcılığında ciddi xarakter aldığını göstərməkdədir. Tədqiqatçı da məhz bu amilləri nəzərə alaraq milli ədəbiyyatşünaslığımızda toxunulmayan, yaxud epizodik şəkildə toxunulan bu mövzunu bütün yönləri ilə tədqiq edir.

Tədqiqatçı Anarın şeirlərini mövzu və problematikasına görə müxtəlif hissələrə bölür və onu təhlilə cəlb edir. Bu istiqamətlərdən ikisi Anarın şeir yaradıcılığı üçün daha xarakterik hesab olunur. Bunlardan biri satirik, ironik şeirlərdir. Şair burada onu tənqid edənlərin sanki iç üzünü açır və ifşa edir. Doğrudur, burada Sabir ənənəsi olmasa da, ümumi ruh etibarilə ifşa əsas yer tutur. Tədqiqatçı şairin "altmışıncılardan qarayaxanlara mesaj" şeirinin təhlili üzərində geniş dayanaraq:

*Yerimizə göz dikənlər,
Həsədimizi çəkənlər,
Heç bir şey qura bilməyib,
Ancaq dağdan, sökənlər,
İstedaddan qısır olan,
Qəlbi kin-nifrətlə dolan,
Hər yerə nifaq səpənlər,
Ədavət, pislik əkənlər,
Söz atıb söyüş biçənlər,
Qoy yazsınlar yüz yol, min yol,
Fikir vermə dostum buna,
Yolunla get, işində ol,*

– misralarını nümunə gətirərək "Zaman-zaman dilin olduqca kəskinləşdiyi bir şeir" [5, s.94], – deyə qiymətləndirir. Bir çox şeirlərində Anarın hadisələrə humanist yanaşdığını dilə gətirən tədqiqatçı, şairin Ənvər Məmmədخانlı, Emin Sabitoğlu və Vaqif Səmədoğluna yazdığı şeirlərində şəxsi duyğularının lirik, emosional şəkildə təsvir edildiyini dilə gətirir. Vaqif Səmədoğluna yazdığı "Düşürsən yadıma yağanda yağışlar" şeirinə şairdən "Yağış yağır, yadıma düşdün bağışla" misrasını epiqraf vermişdir. Şeirdə yağış insan həyəcanının, duyğularının və kədərinin səbəbi olaraq tərənnüm edilir. Anarın:

*Unut məni payızda, baharda unut dedi,
Könlündən uzaq eylə kədəri, qəmi, dərdi.
Ötən günləri anma,
Həsrət oduna yanma.
yaxşı, yaxşı, unuttum, amma
Düşürsən yadıma,
yağanda yağışlar,
bağışla gözəl yar, bağışla, bağışla*

– misralarında insanın duyğularının təmizliyinə, saflığına diqqət çəkir [8, s.96]. Tədqiqatçı Anarın şeirlərini araşdırarkən onlara peşəkar şeir nümunələri kimi yanaşır və romanlarındakı obrazlarla müqayisələr də aparır: "Anarın "Təhminənin mahnısı" adlı şeirində də yenə özünə aid olan "Ağ liman" və "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi" əsərlərindən tanıdığımız Təhminə və Zaur obrazlarını, bundan başqa bir qadının ruhundan süzülən sevgini, eyni zamanda bu imkansız sevgiyə vidasını oxuyuruq" [8, s.97].

Ayşə Atayın Anar yaradıcılığı haqqında araşdırmaları son zamanlara qədər davam etmişdir. Yazıcının yaradıcılığını bütün yönü ilə araşdıran tədqiqatçı ilk dəfə olaraq Türkiyədə monoqrafiya dərc etdirmişdir. Onun "Anar: Hayatı, Sanatı və Hikayeleri" [9] adlı monoqrafiyasında yazıcının həyatı, ədəbi yaradıcılığı – bədii nəsr, dramaturgiyası və kino yaradıcılığı geniş tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. Bu monoqrafiya yazıcının yaradıcılığı haqqında Türkiyədə yazılan ilk monoqrafiya olaraq Türkiyə ədəbi-elmi mühiti ilə Azərbaycan mühitini daha da yaxınlaşdırmağa xidmət etmişdir.

Beləliklə, Anar yaradıcılığının Türkiyə ədəbi-elmi mühitində sistemli şəkildə araşdırılmasının şahidi oluruq. Bu araşdırmalarda Anarın həm bədii nəsr, həm dramaturgiyası, həm kino yaradıcılığı, həm də publisistika və poeziyası tədqiq edilir. Tədqiqatların janrına nəzər yetirərkən məqalələr üstünlük təşkil etdiyi aydın görünür. Tədqiqat işlərinin tarixləri isə qırx illik bir dövrü özündə ehtiva edir. Lakin bunu da qeyd etmək lazımdır ki, əgər müstəqillik dövrünə qədər yazıcının yaradıcılığı ilə bağlı məqalələr azlıq təşkil edirdisə, müstəqillik dövründə bu araşdırmalar intensiv xarakter almışdır. Bu araşdırmalar Anar yaradıcılığını diqqət mərkəzində saxlamaqla bərabər, yaradıcılığına müasir prizmadan yanaşmağa və dəyərləndirməyə imkan verir.

ƏDƏBİYYAT

1. Baykurt F. Anarla İlgili. Yeni Gün Gazetesi, 1975, 4 Haziran.
2. Çukurkavaklı B.K. Azərbaycan Edebiyatının Ünlü Yazarı Anarla Bir Konuşma. Yeni Gün Gazetesi, 1975, 3 Haziran.
3. Ercilasun B. Azərbaycandan Güclü Bir Ses. ("Beş Katlı Yapının Altıncı Katı" makalesi). Türk Edebiyatı Dergisi, 1982, № 108.
4. Gedikli Y. Dost Elinden Gelen Turna. Çağdaş Hikayeler Antolojisi. İstanbul, Acar-Reklam, 1987.
5. Gençosmanoğlu Y.N. Dedem Korkut. Yeni Düşünce, 1983, 8 Haziran.
6. Kardeş Kalemler. 2012, Ocak, 61. sayı, 6. yıl.
7. Cahangir Ə. Kim yatmış, kim oyaq?. Bakı, "Yazıçı", 2012.
8. Atay A. Şiirleri ile Anar. Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, 2014.
9. Atay A. Anar: Hayatı, Sanatı ve Hikayeleri. İzmir, 2006.

ANAR'S CREATIVE WORK IN TURKISH LITERARY ENVIRONMENT CONTEXT

SUMMARY

This article presents the studies of Anar's creative work in Turkey. Anar is a prominent representative of 60s. It is shown that Anar's creative work has been studied and analysed for more than forty years in Turkish literary environment. Nevertheless, a large part of these studies has been performed in the independence period. Anar's creative work turns into research matter in the articles of Bilge Erjilasun, Fikret Turkman, Ayshe Atay, Fakir Baykurt, Sevinj Chokum and other Turkish scientists. In these studies, Anar's artistic prose, drama, film activities, publicity and poetry have particular importance. Looking over the genres of the studies, it seems clear that the articles are more.

ТВОРЧЕСТВО АНАРА В КОНТЕКСТЕ ЛИТЕРАТУРНОЙ СРЕДЫ ТУРЦИИ

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается вопрос исследования в Турции творчества Анара – выдающегося представителя шестидесятников. Указывается, что творчество Анара изучается и исследуется в литературной среде Турции уже на протяжении сорока лет. Несмотря на это, львиная доля данных исследований приходится на период Независимости. Творчество Анара является объектом исследований в статьях таких турецких ученых, как Бильге Эрджиласун, Фикрет Туркмен, Аише Атай, Факир Байкурт, Севиндж Чокум и т.д. В этих исследованиях особое место занимает как художественная проза и драматургия Анара, так и кинотворчество, публицистика и поэзия. Рассматривая жанр исследований можно увидеть, что большинство составляют статьи.